

*The V4 Humanities Education for the Climate.
Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]*

Človek a zmeny životného prostredia

PRACOVNÝ LIST

Prečítajte si myšlienku profesora Jamesa Lovelocka.

*„Musíme prestať myslieť len na ľudské potreby a práva. Budme odvážni a priznajme si, že skutočná hrozba prichádza zo živej Zeme, ktorej sme ublížili a ktorá teraz s nami vedie vojnu“
(James Lovelock).*

 Cvičenie č. 1 Dôsledky

Opíšte, ako sa môže prejavovať vojna prírody s človekom, ktorú spomína James Lovelock. Ako dôkazy a argumenty môžete využiť obrázky.

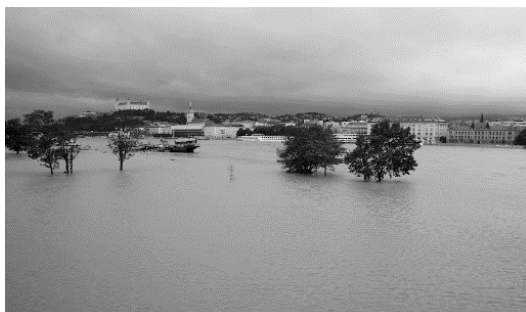

Stratené popisy k obrázkom

záplavy, požiare lesov, nedostatok pitnej vody, extrémne sucha a znečistenie ovzdušia CO₂, hlad a chudoba, topenie ľadovcov a zvyšovanie hladiny morí a oceánov

*The V4 Humanities Education for the Climate.
Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]*

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

*The V4 Humanities Education for the Climate.
Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]*

 Cvičenie č. 2 Príčiny

Vysvetlite, ako človek ubližoval a ubližuje prírode. Použite výrazy a spojenia z nižšie uvedenej tabuľky.

nadmerná spotreba	spotrebúvať (ndk.) – spotrebovať (dk.) <i>čo</i>
nadmerná výroba	vyrábať (ndk.) – vyrobiť (dk.) <i>čo</i>
drancovanie prírodných zdrojov	drancovať (ndk.) – vydrancovať (dk.) <i>čo</i>
výrub lesov	vyrubovať (ndk.) – vyrúbať (dk.) <i>čo</i>
rozširovanie zastavaných plôch	rozširovať (ndk.) – rozšíriť (dk.) <i>čo</i>
nerovnomerné rozdelenie zdrojov	rozdeľovať (ndk.) – rozdeliť (dk.) <i>čo</i>
honba za ziskom	naháňať sa (ndk.) <i>za čím</i>
globalizácia obchodu a trhu	globalizovať (ndk.) <i>čo</i>
plytvanie potravinami a tovarmi	plytvať (ndk.) <i>čím</i> – vyplytvať (dk.) <i>čo</i>
pohodlný spôsob života	

Slovníček

drancovať – neúnosne vyčerpávať, tým poškodzovať (<https://slovník.juls.savba.sk>)
vyrubovať – zbaviť porastu, rúbaním odstrániť (<https://slovník.juls.savba.sk>)
zastavať – pokryť stavbami (<https://slovník.juls.savba.sk>)
plocha – dvojrozmerný útvar, rovina, povrch niečoho (<https://slovník.juls.savba.sk>)
honba – snaha dosiahnuť niečo, zháňanie (<https://slovník.juls.savba.sk>)
plytvať – neehospodárne s niečím zaobchádzať (<https://slovník.juls.savba.sk>)

Cvičenie č. 3 Riešenia

Na základe výroku Jamesa Lovelocka a poznatkov z predchádzajúcich cvičení navrhnete kroky vedúce k zastaveniu vojny prírody s človekom.

1. krok

2. krok

3. krok

4. krok

5. krok

*The V4 Humanities Education for the Climate.
Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]*

Cvičenie č. 4 Miniprieskum

Urobte dotazníkový prieskum medzi osobami vo vašom okolí. Oslovte aspoň 10 respondentov. Výsledky spracujte v podobe krátkeho sumarizujúceho odborného textu. Môžete využiť aj grafické spracovanie údajov (grafy).

MINIPRIESKUM

Vek respondenta:

Pohlavie respondenta:

Sociálny status respondenta:

1. Máte obavy o životné prostredie?

Problémy ŽP ma trápia.

Problémy ŽP ma rovnako trápia aj netrápia.

Problémy ŽP ma netrápia.

2. K tvrdeniam prirad'te vyjadrenie: *súhlasím, nesúhlasím, neviem.*

Zriekol by som sa časti svojho príjmu na ochranu pred znečistením.

Mnohé tvrdenia o ohrozovaní životného prostredia prehánajú.

Nie je dôvod robiť niečo pre životné prostredie, ak to nerobia aj ostatní.

V živote sú dôležitejšie veci ako ochrana životného prostredia.

Pre človeka, ako som ja, je ťažké urobiť niečo zásadnejšie pre životné prostredie.

*The V4 Humanities Education for the Climate.
Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]*

3. Z nasledujúceho zoznamu vyberte štyri hlavné problémy životného prostredia, ktoré považujete za najdôležitejšie.

Zmena klímy

Narastajúce množstvo odpadu

Znečistenie ovzdušia

Znečistenie riek, jazier a podzemnej vody

Úbytok alebo vyhynutie druhov, ich prirodzeného prostredia a prírodných ekosystémov

Poľnohospodárske znečistenie

Časté suchá alebo povodne

Nedostatok pitnej vody

Znečistenie hlukom

Iné:

Žiadne

4. K tvrdeniam prirad'te vyjadrenie: úplne súhlasím, skôr súhlasím, skôr nesúhlasím, vôbec nesúhlasím, neviem.

Ak veci naďalej pôjdu rovnakým smerom, čoskoro zažijeme veľkú ekologickú katastrofu.

Približujeme sa k hraničnému počtu ľudí, ktorý Zem dokáže užiť.

Ludská vynaliezavosť zabezpečí, že Zem zostane vhodným miestom na život.

Rovnováha v prírode je dostatočne silná na to, aby sa vyrovnala s dopadmi pôsobenia moderných priemyselných štátov.

Vyhodnotenie miniprieskumu

Pri slovnom hodnotení výsledkov môžete použiť nasledujúce konštrukcie:

Na našom prieskume sa zúčastnilo..... respondentov.

Vek respondentov sa pohyboval od.... do.... rokov.

Na prieskume participovalo.... žien a mužov.

*The V4 Humanities Education for the Climate.
Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]*

V prvej otázke sme sa respondentov pýtali.....

Na druhú otázku o..... odpovedalo respondentov.

Pri tejto otázke prevažovala odpoveď.....

V tejto možnosti prevládala odpoveď'....., potom nasledovala odpoveď'....

Najmenej respondentov odpovedalo....

...% respondentov vybralo odpoveď'.....,% sa priklonilo k odpovedi....

....% opýtaných nevedelo na túto otázku odpovedať.

Podiel ľudí, ktorí....., predstavuje....

Podiel opýtaných, ktorí uviedli odpoveď'....., je nižší o.....

Výsledky nasvedčujú, že.....

Na základe dotazníkového prieskumu môžeme povedať, že.....

Za najvýznamnejšie problémy životného prostredia respondenti považovali.....

Respondenti uviedli, že za najväčšie problémy životného prostredia považujú.....

Môžeme konštatovať, že respondenti.....

Ako sme mali možnosť vidieť, ochota konať je.....

Takýto postoj umožňuje.....

Ludia prikladajú vysokú mieru dôležitosti....

Časť respondentov (ne)vníma tento problém ako.....

V tomto výroku zaznieva argument, že.....

Na druhej strane zaznievajú protiargumenty, ktoré poukazujú na to, že....